

Toimus JCN - projekti kolmas seminar Helsingis

The JCN project has been funded with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Commission. These contents are the sole responsibility of the JCN project partner institutions and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.

Toimus JCN-projekti kolmas seminar

30. oktoobrist kuni 2. novembrini 2013 toimus Helsingis JCN- projekti kolmas seminar. Kui eelnenud seminaridel Tallinnas ja Dublinis oli põhirõhk erinevate riikide õigussüsteemide tutvustamisel, siis Helsingi seminari eesmärgiks oli leida ja tutvustada erinevates riikides kasutusel olevaid parimaid praktikaid kõrge riskiga kurjategijate kohtlemisel.

Enne kohtumist vastasid projektis osalevad riigid küsimustikule, mis koosnes kuuest küsimusest. Küsimustiku põhirõhk oli parim praktika, mis võiks toimida, alustades seadustes kirjutatuga kuni kõrgohtliku kinnipeetava isiku vabastamisega vanglas ja kriminaalhoolduses jätkamisega

Seminari käigus kuulati mitmeid ettekandeid ning toimusid arutelud ja töötöad ning vaatamata erinevatele süsteemidele partnerriikides leidsid seminaril osalejad, et on ka palju ühiseid põhimõtteid, mida võiks kõrge riskiga kurjategijate vabastamisel silmas pidada. Näiteks nõustusid kõik, et kõrgohtlike liikumine vanglast tagasi ühiskonda peaks olema järk-järguline läbi avavangla, nn "poole tee majade" ja kriminaalhoolduse.

Seminari jooksul jõuti ka järeldusele, et on vaja tagasi pöörduda märtsikuus Tallinna seminaril kokkulepitud kõrge riskiga kurjategija definitsiooni juurde: *Kõrge riskiga kurjategija on isik, kes suure tõenäosusega võib sooritada kuriteo, millega kaasneb raske füüsiline või psüühiline kahju.*

Järgmine seminar, mille eesmärgiks on luua, arendada ja jagada kõrge riskitasemega kurjategijatega tegelemise parima praktika standardeid. toimub 2. -5. aprillini Saksamaal, Schwerinis.

Sisukord

Toimus JCN-projekti kolmas seminar	lk. 1
Karistuste määramine Soomes	lk. 2
Ilrimaa projektirühma tutvustus	lk. 3

Karistuste määramine Soomes

JCN projekti kuulub ühe liikmesriigina Soome, kus toimus ka viimane seminar. Käesolev artikkel annab lühikese ülevaate Soome karistuspoliitikast.

Soomes on 27 vanglat ja 15 kriminaalhooldusosakonda. 2010. a toimus Eestiga sarnane reform, kriminaalhooldusosakonnad liideti vanglatega. Eesmärk oli samuti tõhustada karistuse täideviimist mõlemas organisatsioonis ja muuta sujuvamaks vanglast vabanemist kriminaalhoolduse järelevalve alla. 2013 aasta alguse seisuga on Soomes kinni peetavaid isikuid 3092 ja kriminaalhooldusaluseid 3342. Võrreldes Eestiga tundub Soomes kuritegevus olevat palju väiksem. Samas võivad antud väikesed numbrid olla seotud Eestist erineva karistuspoliitikaga, sh karistuste määramisega.

Karistuste määramisel on kolm võimalust, lisaks on erisus alla 21 aastaste süüdimõistetute puhul:

1. Reaalne vangistus

- kui isik on karistatud esimest korda või viimase kuriteo eest mõistetud vangistuse ärakandmisest on möödunud vähemalt kolm aastat, peab realselt ära kandma vangistuses pool karistusajast ning ülejäänud pool karistusajast kriminaalhoolduse järelevalve all.
- kui viimasest vanglast vabanemisest on möödunud vähem kui kolm aastat, peab ära kandma vanglakaristusest 2/3 ning ülejäänud karistusaja kriminaalhoolduse järelevalve all. Vangistusejärgselt määratakse automaatselt kriminaalhoolduse järelevalve alla, kui ärakandmata osa karistusest on vähemalt üks aasta. Kui ära kandmata karistus on alla ühe aasta, võib kinnipeetav ise taotleda kriminaalhoolduse järelevalvet. Taotlus esitatakse vangla direktorile, kes otsustab ja annab vastuse. Alla 21a. vanuselt kuriteo sooritanud isikute puhul kannavad kõik süüdimõistetud vangistusest ära 1/3 ja ülejäänud aeg ollakse kriminaalhoolduse järelevalve all.

Vanglakaristused on lühikesed, üldjuhul kolm kuud ja vähem, seega vabanevad paljud süüdimõistetud vanglast ilma kriminaalhoolduse järelevalveta ning kinnipeetavad „vahetuvad“ tihti.

2. Üldkasulik töö – üldkasuliku töö tunde on võimalik maksimaalselt määrata 200 tundi, maksimaalse tähtajaga kaheksa kuud. Päevas võib maksimaalselt sooritada neli töötundi ja seda kaks korda nädalas. Nii nagu Eestis, ei ole ka Soomes lubatud teha korraga ära kõik määratud töötunnid. Üldkasuliku töö sisse arvestatakse ka sotsiaalprogrammides osalemine, õppimine, täiendkoolitustel osalemine.
3. Elektrooniline järelevalve – elektroonilist järelevalvet saab kohtu poolt karistusena määrata maksimaalselt kaheksa kuud. Tingimused on enamjaolt samad, mis Eestiski – peab omama elukohta ning see peab vastama elektroonilise järelevalve tingimustele. Üldjuhul määratakse EJ, kui üldkasulik töö pole varasemalt tulemust andnud. Erinevus Eestiga on aga hooldusaluse kohustus olla hõivatud, kas siis õppimise, täiendkoolitustel osalemise või töötamisega 10- 40 tundi nädalas. Kaks korda kuus koostatakse detailne ajakava.

Soomes ei ole võimalik määrata tingimisi vangistust, kui süüdimõistetu on kuriteo sooritamise hetkel vähemalt 21 aastane. Tingimisi vangistus määratakse alla 21 aasta vanuselt kuriteo sooritanud isikutele.

Iirimaa projektipartneri tutvustus

Iirimaa projektirühma liikmed, kes osalevad JCN projektis on justiitsministeeriumi ja vanglateenistuse esindajad.

Gerry McNally on Kriminaalhooldusteenistuse asedirektor ning vastutab kutsestandardite, organisatsiooni arengu ja rahvusvaheliste projektide eest. Ta alustas töötamist kriminaalhooldusametnikuna aastal 1978, jätkas vanemkriminaalhooldusametniku ja piirkondliku vanemana kuni aastani 2006. Tal on suured praktilised juhtimiskogemused kriminaalhoolduses ja vanglates.

Ethel Gavin on Loughan House-i Avavangla direktor. See on 140 kinnipeetavaga meestevangla, mille asukate vanus algab 18 eluaastast. Ta on olnud liri vanglateenistuses kokku juba 22 aastat töötades viies erinevas vanglas. Samuti on Ethel töötanud liri Vanglateenistuse Treeningkeskuses 3 aastat keskendudes koolitustele, mis aitab kaasa kinnipeetavate isiklikule arengule. Ethel Gavinil on magistrikraad kriminaalõiguses.

Tony Hickey on töötanud liri avalikus teenistuses viimased 20 aastat. Alates 2007. aastast töötab ta liri Vanglateenistuses hooldus-ja rehabilitatsiooni meeskonnas. Tony Hickey on osalenud vanglate kutseharidusõppe ja hariduse ja seksuaalkurjategijate programmide väljatöötamisel. Hetkel on käsil programm, mille eesmärgiks on stimuleerida paremat käitumist ja aktiivsemat osavõttu taasühiskonnastavatest programmidest

Brian Dack on Kriminaalhooldusteenistuses asedirektor alates aastast 2006 ning vastutav vahialustega tehtava töö ja ühiskondliku töö eest. Ta alustas töötamist kriminaalhooldusametnikuna alates 1984, jätkas vanem kriminaalhooldusametniku ning piirkondliku vanemana kuni aastani 2006.

Tallinna vangla osaleb Euroopa Komisjonilt programmi Criminal Justice raames toetuse saanud projektis „European treatment and transition management of high risk offenders - Justice cooperation network (JCN)”, mille eesmärgiks on luua ja arendada võrgustikutööd keskendudes eelkõige kõrge riskiga kinnipeetavate vabastamisega seotud probleemidele ja tegevustele, võrrelda ja jagada erinevate riikide kogemusi ja praktikat kõrge riskiga kinnipeetavate kohtlemisel ning arendada koostööd ning luua üleeuroopaline võrgustik ja parimat praktikat koondav andmebaas keskendudes vabanemisjärgus kõrge riskitasemega vangide sihtgrupile.

Rohkem infot projekti kohta: <http://jcn.pixel-online.org/index.php>

The JCN project has been funded with the financial support of the Criminal Justice Programme of the European Commission. These contents are the sole responsibility of the JCN project partner institutions and can in no way be taken to reflect the views of the European Commission.